

**Model certyfikacji biegłości językowej –
problemy, wyzwania i rozwiązania**
(na przykładzie egzaminów certyfikacyjnych z języków obcych w
Uniwersytecie Warszawskim)

**Jolanta Sujecka-Zajac
Ludmiła Sobolew
Uniwersytet Warszawski**

Główne założenia

Komunikacja w językach obcych
To ważna kompetencja kluczowa –
spośród 8 wymienianych na liście Rady
Europy – jej ocenianie i certyfikowanie
przez instytucje do tego uprawnione staje
się prawdziwym wyzwaniem procesu
uczenia się/nauczania języków obcych.

W jakim stopniu uczący się realizuje wskaźniki biegłości językowej przynależne danemu poziomowi w zakresie działań językowych takich jak recepcja tekstów mówionych i pisanych, produkcja ustna i pisemna oraz interakcja i mediacja?

Cechy dobrego narzędzia odpowiadające na wskazane pytanie:

- ▶ dążenie do możliwie jak największej autentyczności kontekstu wykonywanych zadań,
- ▶ ich komunikacyjny i motywujący charakter,
- ▶ różnorodność gatunkowa wykorzystanych tekstów,
- ▶ dążenie do uzyskania próbki reprezentatywnych zachowań językowych,
- ▶ trafność i rzetelność zarówno samego testu jak i oceniania.

Wszystkie te cechy są niezbywalnym elementem właściwego procesu certyfikowania biegłości językowej.

Rada Koordynacyjna ds. Certyfikacji Biegłości językowej w UW

- Uchwałą nr 119 z dnia 17 czerwca 2009 Rektor UW powołała oddzielną strukturę, której zadaniem jest zapewnienie jakości merytorycznej i organizacyjnej prowadzonego procesu certyfikacji, zgodnie z którym każdy student kończący studia I stopnia oraz jednolite studia magisterskie musi wykazać się znajomością wybranego języka obcego na poziomie co najmniej B2.
- **WITAMY NA STRONIE GŁÓWNEJ RADY KOORDYNACYJNEJ DS. CERTYFIKACJI BIEGŁOŚCI JĘZYKOWEJ**
<http://www.certyfikacja.uw.edu.pl/>

Zadania regulaminowe Rady

- ▶ 1) określenie, z których języków oraz na jakich poziomach prowadzone są egzaminy;
- ▶ 2) **merytoryczny nadzór nad procesem certyfikacji;**
- ▶ 3) przyznawanie certyfikatów poświadczających nabytą biegłość językową;
- ▶ 4) przygotowywanie i koordynowanie oraz monitorowanie przebiegu egzaminów certyfikujących znajomość języka obcego, **w tym ustalanie standardów wymagań,**
- ▶ **kryteriów oceny i formatu testów,** zgodnie z potrzebami wynikającymi ze Strategii Uniwersytetu Warszawskiego, polityką językową Uczelni;
- ▶ 5) powoływanie komisji egzaminacyjnych do przeprowadzenia egzaminów z poszczególnych języków w składzie określonym w § 8 ust.2;

-
-
- 6) analiza wyników egzaminów i publikowanie danych statystycznych;
 - 7) przeprowadzanie szkoleń egzaminatorów;
 - 8) przygotowanie materiałów szkoleniowych dla studentów;
 - 9) **dbanie o zgodność certyfikacji ze standardami Rady Europy;**
 - 10) rozwój i promocja certyfikacji;
 - 11) powoływanie zespołu autorów testów i merytoryczna weryfikacja przygotowanych testów;
 - 12) **zapewnienie i doskonalenie jakości procesu certyfikacji;**
 - 13) zapewnianie informacji zwrotnej dla społeczności akademickiej.

Różnojęzyczność i wielokulturowość w zasięgu ręki (języka)

- ▶ Certyfikacja w UW dotyczy 36 języków, w tym języków rzadkich w naszym kontekście edukacyjnym takich jak **hebrajski, gruziński, perski, hindi, fiński, chorwacki, serbski czy też azerski, czeczeński i baskijski.**
- ▶ W trzech sesjach egzaminacyjnych przystępuje do egzaminów prawie **7000 osób.**
- ▶ Przedsięwzięcie jest zatem niezwykle istotne zarówno dla wszystkich uczestniczących w kształceniu językowym (od strony merytorycznej i organizacyjnej) jak i samych studentów.

Merytoryczny nadzór nad procesem certyfikacji

Merytoryczny nadzór nad procesem certyfikacji zakłada nieustanne monitorowanie realizowanych zadań od strony jakości zgodnej z najlepszymi standardami europejskimi i światowymi, a przede wszystkim **zapewnienie testom** najważniejszych dla nich cech czyli **trafności, rzetelności, obiektywności, praktyczności i równości**.

- ▶ **Trafność** oznacza, że „test sprawdza naprawdę te umiejętności, które chcieliśmy sprawdzić” (Komorowska 2002:183). Na tradycyjną typologię trafności składają się trzy jej typy:
 - ▶ - **trafność wewnętrzną** (ang. Content validity) nazywana również trafnością programową (ang. Curricular validity) lub stosownością (ang. Relevance), w której chodzi o uzyskanie korelacji zawartości testu z programem kształcenia lub listą wymagań wobec uczącego się;
 - ▶ - **trafność kryterialna** (ang. Criterion-related validity), zgodnie z którą możliwe jest porównywanie jednego pomiaru z wynikami innego pomiaru;
 - ▶ - **trafność teoretyczna** (ang. Construct validity), która ma zapewnić zgodność treści i wyników pomiaru z wybranymi założeniami teorii psychologicznej i pedagogicznej.

Trafność teoretyczna w procesie certyfikacji w UW

- ▶ Trafność teoretyczną testu w procesie certyfikacji w UW zapewniają **odniesienia do kryteriów biegłości językowej (z uwzględnieniem specyfiki języków)** określonych przez ESOKJ dla poszczególnych poziomów i poszczególnych działań językowych oraz odniesienia teoretyczne **do psychologii socjokognitywnej oraz współczesnych teorii komunikacyjnych.**
- ▶ **B2 – skala ogólna:**
- ▶ Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w złożonych tekstach na tematy konkretne i abstrakcyjne, łącznie z rozumieniem dyskusji na tematy techniczne z zakresu jej specjalności. Potrafi porozumiewać się na tyle płynnie i spontanicznie, by prowadzić normalną rozmowę z rodzimym użytkownikiem języka, nie powodując przy tym napięcia u którejkolwiek ze stron. Potrafi – w szerokim zakresie tematów – formułować przejrzyste i szczegółowe wypowiedzi ustne lub pisemne, a także wyjaśniać swoje stanowisko w sprawach będących przedmiotem dyskusji, rozważając wady i zalety różnych rozwiązań.

Trafność testu

- ▶ - unikanie zadań wymagających wiedzy ogólnej lub specjalistycznej,
- ▶ - kontrolowanie zgodności między zamierzoną a faktyczną sprawnością

Trafność wyglądu

- - ankiety dla użytkowników

Rzetelność w procesie testowania

- ▶ Zgodnie z definicją B. Niemierki (1999:192) „rzetelność pomiaru jest konsekwencją, z jaką daje on pewne wyniki, to jest powtarzalnością wyników pomiaru w określonych warunkach”.
- ▶ Rzetelność jest elementem niezwykle podatnym na wpływ różnorodnych czynników, które ją **zakłócają**, a mogą nimi być **treść i długość zadań testowych, ich forma, obycie uczniów z zadaniami testowymi, upływ czasu, punktowanie zadań przez różne osoby**.
- ▶ Aby zachować rzetelność testu należy dołożyć wszelkich starań, aby zmienność czynników mających na nią wpływ była jak najmniejsza, choć oczywiście nie da się ich wyeliminować całkowicie z procesu testowania biegłości językowej.

- Zapewnienie wysokiej rzetelności i, co więcej, pozyskanie informacji, że tak jest istotnie, wymaga **psychometrycznych analiz testów**, które dostarczają opartych na metodach statystycznych dowodów. Takie analizy zamawiane są w UW w Pracowni Ewaluacji Jakości Kształcenia (PEJK). Fragment analizy testu z j. angielskiego B2 z sesji czerwiec 2012.

	Rozumienie ze słuchu	czytanie	Użycie języka	Pisanie
Rozumienie ze słuchu				
Czytanie	0,517			
Użycie języka	0,583	0,758		
pisanie	0,321	0,512	0,595	
Korelacja z wynikiem całości	0,622	0,821	0,932	0,814

-
- ▶ Egzamin był dosyć łatwy, zdający uzyskiwali z niego średnio blisko 70% możliwych do zdobycia punktów.
 - ▶ Test użycia języka był trudniejszy od pozostałych części egzaminu, zdający uzyskiwali z niego średnio niecałe 60% możliwych do zdobycia punktów, podczas gdy z pozostałych testów 72%-77%.
 - ▶ **Egzamin charakteryzował się wysoką rzetelnością. Rzetelność testów czytania i użycia języka, traktowanych jako oddzielne skale pomiarowe również była wysoka.** Nieco mniejszą, ale zadowalającą rzetelnością charakteryzowały się testy rozumienia ze słuchu i pisania.
 - ▶ Wyniki poszczególnych testów są wyraźnie ze sobą powiązane. Wartości większości korelacji pomiędzy wynikami poszczególnych testów zawierają się w przedziale 0,500-0,600. Wyjątki stanowi silniejsze powiązanie wyników testu czytania z wynikami testów z użycia języka (0,758) i słabszy związek pomiędzy wynikami testu rozumienia ze słuchu a wynikami uzyskanymi z testu pisanie (0,321).

Model egzaminu certyfikacyjnego_

- Należy uwzględniać następujące wymogi (kryteria dobrego testu):
- **RZETELNOŚĆ TESTU** – psychometryczne i praktyczne sposoby jej zapewnienia
- **RZETELNOŚĆ OCENIANIA**
- **TRAFNOŚĆ TESTU:**
 - - trafność konstrukcyjna – model kompetencji językowej
 - - trafność treści – zawartość i proporcje testu reprezentatywne dla modelu ogólnej biegłości językowej
 - - trafność wyglądu (fasadowa) – oczekiwania użytkowników dotyczące jakości testu, poziomu trudności, czasu trwania egzaminu pisemnego, wyglądu testu, sposobów przeprowadzania egzaminu.
 - - trafność zewnętrzna – zgodność z innym kryterium
- **PRAKTYCZNOŚĆ TESTU**
- **WPŁYW ZWROTNY** na użytkownika i nauczanie_

Rzetelność testu

► Praktyczne sposoby zapewnienia rzetelności testu :

- - odpowiednia długość testu,
- - zróżnicowanie technik testowych,
- - jednoznaczność zadań,
- - zrozumiałość instrukcji testowych,
- - zaznajomienie kandydatów z formatem,
- - jednolity temat testu pisania,
- - zapewnienie jednakowych lub porównywalnych warunków przeprowadzenia egzaminu,
- - anonimowość testu pisemnego,
- - zapewnienie szczegółowego klucza odpowiedzi,
- - odpowiednia liczba zadań w formacie zamkniętym umożliwiającym zbiektywizowane sprawdzanie.

Rzetelność oceniania

- ▶ szkolenie egzaminatorów w ocenianiu zadań otwartych (test pisanie i mówienia),
- ▶ - opracowanie szczegółowych kryteriów oceny,
- ▶ - przestrzeganie zasady, że zadania otwarte są sprawdzane przez 2 egzaminatorów
- ▶ - opracowanie szczegółowych procedur sprawdzania

Zmiany formatów egzaminów w oparciu o wyniki analiz statystycznych

- „Analizowany egzamin jest długi, składa się z aż 85 zadań testowych oraz dwóch zadań z pisania (list/mail, tekst argumentacyjny). W związku z tym warto przeanalizować, jaki wpływ na jego rzetelność (dokładność pomiaru) mogłoby mieć zmniejszenie liczby zadań”.
- „Nawet **znaczne skrócenie egzaminu** powoduje jedynie **niewielkie obniżenie** się jego rzetelności. Po usunięciu 15 zadań (tj. przy egzaminie złożonym z 72 zadań) przewidywana rzetelność egzaminu wciąż wynosi ok. 0,900. Nawet przy skróceniu egzaminu o połowę jego rzetelność kształtowałaby się na wysokim poziomie ok. 0,850”.
- Konflikty między celami nadrzędnymi a analizami statystycznymi: np. nie zrezygnujemy z testu pisania!

Obiektywność testowania

- Obiektywność czy bezstronność testowania to według B. Niemiarki (2002:170) „stworzenie wszystkim uczniom jednakowo sprzyjających warunków wykazania się opanowaniem przewidzianej treści kształcenia”.

Obiektywność testowania opiera się na:

- anonimowości,
- redukcji - w granicach przyjętych przez instytucję certyfikującą – subiektywności w ocenianiu (większość zadań ma format zamknięty, test pisanie sprawdzany jest niezależnie przez dwóch egzaminatorów na podstawie szczegółowych kryteriów),
- część ustna egzaminu odbywa się przed dwuosobową komisją w oparciu o jednakowy typ materiału stymulującego wypowiedź czy interakcję również według szczegółowych kryteriów.

Praktyczność testowania

- ▶ H. Komorowska pisze (2002:184): „test trafny i rzetelny powinien być po prostu **wygodny w użyciu i łatwy w obsłudze** ze strony nauczyciela”, pozornie drobiazg, ale jak zawsze - diabeł tkwi w szczegółach!
- ▶ L. Bachman i S. Palmer (1996) przedstawiają zagadnienie praktyczności testu w nieco szerszym znaczeniu. Według nich praktyczność procesu testowania zostanie osiągnięta, gdy zaangażuje się środki finansowe, zasoby ludzkie i czas odpowiednie do opracowania, wdrożenia i przeprowadzenia testu.
- ▶ Aby uzyskać taki „odpowiedni obraz” należy jeszcze przeanalizować aspekt koszt- i energochłonności procesu certyfikacyjnego.

Praktyczność testu

- ▶ - istniejące warunki i ograniczenia,
- ▶ - zadania w formacie zamkniętym w proporcji 50% ogólnej liczby pytań w teście pisemnym sprawdzane za pomocą skanera.

Równość w testowaniu

- ▶ Ta zasada jest ostatnio coraz częściej cytowana jako niezbywalne dopełnienie pozostałych. Równość oznacza tutaj uwzględnianie specjalnych potrzeb edukacyjnych poprzez np. wydłużanie czasu trwania egzaminu, dostarczenie sprzętu z odpowiednim oprogramowaniem, zapewnienie warunków umożliwiających realizację zadań stosownie do typu potrzeb.

Dobre praktyki – procedury zapewnienia jakości procesu certyfikacji

1) Informacja dla kandydatów:

- szczegółowy opis formatu egzaminów certyfikacyjnych
- testy przykładowe
- opis egzaminu ustnego
- tabela konwersji wyniku punktowego egzaminu na ocenę

2) Przejrzystość testu:

- wszyscy kandydaci mają prawo do wglądu w wyniki testu.

3) Traktowanie kandydatów ze specjalnymi potrzebami:

- Zapewnia się odpowiednie warunki egzaminu lub odpowiednią modyfikację testu w zależności od potrzeb kandydatów, np. przedłużenie czasu trwania egzaminu, pismo Braille'a i inne.

4) Jasny i jednolity sposób przeprowadzania egzaminów:

- Procedury przeprowadzania egzaminów pisemnych i ustnych, procedury i kryteria oceniania testów otwartych są szczegółowo opisane.

Ustalanie standardów wymagań, kryteriów oceny i formatu testów – B2

Część egzaminu	Opis testu/ typu zadań	Kryteria oceny	Umiejętności językowe
<p>Test 1</p> <p>Rozumienie ze słuchu</p> <p>Pytania 1 – 15</p> <p>30 pkt.</p>	<p>Dwukrotne wysłuchanie dwóch tekstów nagranych na CD i odpowiadanie na pytania.</p> <p>Pytania do tekstu w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zadań wyboru wielokrotnego, z 3 odpowiedziami podanymi do wyboru: a, b, c., - stwierdzenia prawda/fałsz; <p>Typy i tematyka tekstów: wywiad, pogadanka, rozmowa na tematy bieżące, społeczne i popularno- naukowe.</p>	<p>2 pkt. za każdą poprawną odpowiedź.</p> <p>Test sprawdzany komputerowo.</p>	<p>Rozumienie tekstu mówionego: student rozumie główny sens wypowiedzi, istotne informacje szczegółowe, informacje podane nie wprost.</p>
<p>Test 2</p> <p>Czytanie</p> <p>Pytania 16 - 35</p> <p>30 pkt.</p>	<p>Czytanie dwóch autentycznych tekstów i odpowiadanie na pytania.</p> <p>Pytania do tekstu w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zadań wyboru wielokrotnego, z 4 odpowiedziami podanymi do wyboru: a, b, c, d -uzupełnianie luk w tekście odpowiedziami podanymi do wyboru (4 – 5 opcji) <p>Typy i tematyka tekstów: Teksty prasowe, artykuły popularno-naukowe, fragmenty tekstów literackich</p>	<p>2 pkt. za każdą poprawną odpowiedź.</p> <p>Test sprawdzany komputerowo.</p> <p>Test sprawdzany komputerowo.</p>	<p>Rozumienie tekstu pisanego</p> <p>Student rozumie główny sens wypowiedzi, istotne informacje szczegółowe, rozumie opinie i argumenty; domyśla się znaczenia kluczowych słów z kontekstu; rozumie organizację tekstu i rozpoznaje styl.</p>

<p>Test 3</p> <p>Użycie języka</p>	<p>Test 3.1 Rozpoznawanie poprawnych form gramatycznych i leksykalnych</p> <p>Pytania 36 – 50</p> <p>15 pkt.</p>	<p>Uzupełnianie luk w tekście formami podanymi do wyboru (4 opcje)</p>	<p>1 pkt. za każdą poprawną odpowiedź.</p> <p>Test sprawdzany komputerowo.</p>	<p>Student wykazuje się umiejętnością doboru form gramatycznych, zwrotów i wyrazów pasujących do kontekstu. Student wykazuje wyczucie językowe niezbędne w procesie komunikowania się.</p>
	<p>Test 3.2</p> <p>Tworzenie poprawnych form gramatycznych i leksykalnych</p> <p>Pytania 51 – 65</p> <p>15 pkt.</p>	<p>Uzupełnianie luk w tekście</p>	<p>1 pkt. za każdą poprawną odpowiedź.</p> <p>Test sprawdzany przez dwóch egzaminatorów.</p>	<p>Student wykazuje się umiejętnością użycia form językowych i słownictwa niezbędnych do skutecznego i poprawnego porozumiewania się.</p>
	<p>Test 3.3 Tworzenie poprawnych form gramatycznych i leksykalnych</p> <p>pytania 66 – 75</p> <p>10 pkt.</p>	<p>Uzupełnianie luk w tekście odpowiednią formą podanego wyrazu (słowotwórstwo).</p> <p>W zależności od specyfiki języka test 3.3 może nie wystąpić, wtedy test 3.1 i 3.2 zawierają po 20 pytań.</p>	<p>1 pkt. za każdą poprawną odpowiedź.</p> <p>Test sprawdzany przez dwóch egzaminatorów.</p>	<p>Student wykazuje się umiejętnością użycia form gramatycznych i leksykalnych niezbędnych do skutecznego i poprawnego porozumiewania się.</p>

Test 4	Napisanie jednego tekstu: -wypracowanie / sprawozdanie wyrażające opinię lub argumentację (ok. 200 -250 słów)	Test sprawdzany przez dwóch egzaminatorów według kryteriów: zgodność wypowiedzi z tematem, płynność, spójność tekstu, poprawność gramatyczna i ortograficzna.	Student potrafi napisać zwięzły, spójny tekst wyrażający jego pogląd lub opinię.
Pisanie			
40 pkt.			

Dbanie o zgodność certyfikacji ze standardami Rady Europy

- Wielkim wyzwaniem, czasochłonnym i kosztownym jest pełne odniesienie egzaminów zewnętrznych do standardów ESOKJ zgodnie z opracowaniem Rady Europy „Manual for Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR).
- Autorzy `Manuala` (2009: 9) stwierdzają, że „Odniesienie egzaminu lub testu do ESOKJ należy traktować jako proces *budowania uzasadnienia* opartego na przesłankach teoretycznych.” Aby to osiągnąć, zaleca się przeprowadzenie pięciu etapów:
 - Familiaryzacja (zaznajamianie się);
 - Specyfikacja;
 - Standaryzacja (szkolenie i analiza porównawcza- **benchmarking**);
 - Ustalanie standardów;
 - Walidacja.

-
- Należy zwrócić uwagę na kilka istotnych problemów przed rozpoczęciem procesu dostosowywania.
 - Po pierwsze, każdy test, który ma zostać odniesiony do standardów ESOKJ, musi być **trafny** jako taki. MANUAL stwierdza: „Odniesienie testu do ESOKJ nie może być trafne, zanim ten test nie udowodni swojej własnej trafności” (ibidem: 9).
 - Po drugie proces odnoszenia z natury wymaga **pracy zespołowej**. **Odniesienie jakiegokolwiek egzaminu do standardów ESOKJ wymaga opinii i decyzji, których nie może podjąć jedna lub dwie osoby**: MANUAL proponuje udział minimum 10 osób i podkreśla jak ważny jest udział dobrze przygotowanych, wykwalifikowanych sędziów, w pełni obeznanych zarówno z treścią ESOKJ i deskryptorami, jak i z egzaminami podlegającymi procesowi dostosowywania.
 - Po trzecie, proces ten jest bardzo **czasochłonny** i wymaga długoterminowego zaangażowania uczestników. Na przykład podjęty przez Trinity College London proces odniesienia dwóch zestawów testów trwał około 18 miesięcy (od września 2005 do lutego 2007) i zaangażował 12 osób, nie licząc koordynatora projektu (patrz *Trinity College, Project Report, 2007*).

Zapewnienie i doskonalenie jakości procesu certyfikacji

- **Formaty muszą uzyskać konkretny kształt testu** egzaminacyjnego napisanego przez **autora, który musi być świadomy założeń całego procesu certyfikacji**, rozumieć istotę konstruowania zadań testowych opartych o poziomy biegłości ESOKJ i spełniających wymogi nowoczesnych technik testujących;
- W proces certyfikacyjny na UW zaangażowani są ponadto **weryfikatorzy** – doświadczeni lektorzy i egzaminatorzy o znakomitej kompetencji językowej i kompetencji testowania, których wiedza i umiejętności służą pomocą i radą autorom; dodatkowo test jest weryfikowany językowo przez native speakera.
- **Egzaminatorzy** uczestniczący w procesie certyfikacji muszą być **świadomi roli kryteriów** do poprawnego oceniania zadań otwartych w egzaminie pisemnym oraz, w szczególności sposób być przygotowani do prowadzenia egzaminów ustnych;
- Prowadzone są **badania ankietowe** zarówno wśród studentów w zakresie ich odbioru proponowanych testów jak i autorów – z pytaniami o ich opinie na temat proponowanych formatów, wyniki są następnie analizowane i uwzględniane w dalszej pracy Rady;

-
- ▶ Przez cały rok akademicki trwają **cykliczne szkolenia** kierowane do poszczególnych grup osób zaangażowanych w proces certyfikacyjny: **autorów** testów pisemnych na poszczególnych poziomach w zakresie konstruowania zadań z rozumienia ze słuchu, czytania, testów użycia języka, dla **egzaminatorów** sprawdzających test pisanie, dla egzaminatorów w części ustnej w oparciu o autentyczne nagrania będące próbkami zachowań egzaminacyjnych uzyskanymi za zgodą zdających, dla **weryfikatorów i przewodniczących komisji** w zakresie znajomości formatów oraz konstruowania testów;
 - ▶ Rada Koordynacyjna współpracuje z innymi jednostkami UW, które swoimi kompetencjami wydatnie podnoszą jakość certyfikacji, oprócz wspomnianej już **Pracowni Ewaluacji Jakości Kształcenia**, która zajmuje się statystycznym pomiarem psychometrycznym, jest to ponadto **Centrum Otwartej i Multimedialnej Edukacji (COME)**, która dostosowuje testy przykładowe z poziomu B2 do interaktywnej wersji dostępnej do wykonania na platformie COME, oraz z **Wydziałem Matematyki**, który dokonuje skanowania kart egzaminacyjnych z odpowiedziami zamkniętymi;
 - ▶ Stroną logistyczną certyfikacji zajmuje się oddzielna jednostka organizacyjna UW, jaką jest **Szkoła Języków Obcych** zapewniając również trudną stronę praktyczną całego przedsięwzięcia;

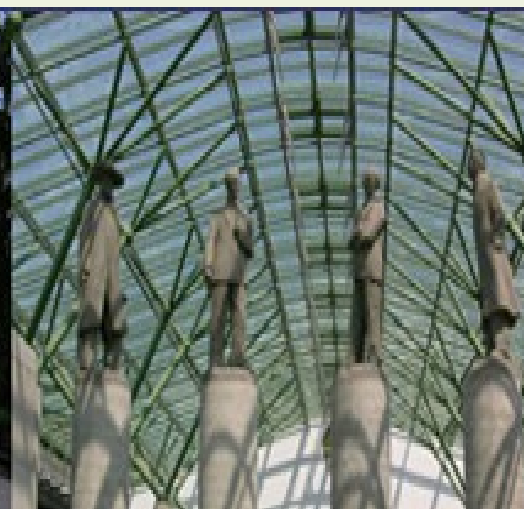
- Zostaną ponadto opracowane **materiały szkoleniowe dla studentów** będące rodzajem poszerzonego klucza odpowiedzi do testów przykładowych wskazujące na główne problemy w zakresie proponowanego w teście zakresu materiału;
- Nad całością czuwa **koordynator merytoryczny**.

➤ **Podsumowanie**

- Zapewnienie jakości procesowi certyfikacji biegłości językowej jest, jak widać, zamierzeniem niezmiernie ambitnym, złożonym, wielopłaszczyznowym, angażującym liczne ekipy specjalistów w zakresie testowania, nauczania/uczenia się języków obcych, psychometrii, multimediiów, lingwistyki tekstu i zdania. Poświadczanie znajomości języka obcego, choć brzmi niegroźnie, jest wierzchołkiem prawdziwej góry lodowej, a za pięknym certyfikatem, który uzyskują nasi studenci stoi trud i wysiłek sztabu ludzi, którym leży na sercu jakość kształcenia językowego i jego certyfikowania.

Elementy bibliografii

- ▶ Bachman L., Palmer, A. (1996), *Language Testing in Practice*, Oxford: Oxford University Press.
- ▶ *Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2001/2003 (wyd.pol)*, Warszawa/Strasburg: CODN/Rada Europy.
- ▶ Komorowska, H. (2002), *Metodyka nauczania języków obcych*, Warszawa: Fraszka Edukacyjna.
- ▶ *Manual for Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR)*, (2009), Strasburg : Rada Europy, www.coe.int/lang.
- ▶ Messick, S. (1989), Validity [w:] R.L. Linn (red), *Educational Measurement*, Washington: ACE, ss. 13-103.
- ▶ Molska, M. (2013), *Ocenianie kształtujące i jego wpływ na rozwój kompetencji pisania w procesie nauczania/uczenia się języka obcego (na przykładzie języka francuskiego)*, niepublikowana rozprawa doktorska napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Jolanty Sujeckiej-Zajęc, Warszawa: Wydział Neofilologii.
- ▶ Niemierko, B. (1999), *Pomiar wyników kształcenia*, Warszawa: WSiP.
- ▶ Niemierko, B. (2002), *Ocenianie szkolne bez tajemnic*, Warszawa: WSiP.

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ!